

Inhoud

Voorwoord *door Walter Zinzen* 9

Woord vooraf 13

Deel 1. Wandelen langs Kongolees erfgoed in België 17

Inleiding. Monumenten in dienst van de nationale identiteit
en van de kolonisatie 19

België 19

Congo 22

Brussel-Stad 29

Het Koningsplein 29

De Brederodestraat en omgeving 32

*Kaderstuk. De Koninklijke Schenking, een Kongolese
erfenis* 37

De achterkant van het Paleis 40

Matonge 46

Kaderstuk. Woeste tegen Daens en inboorlingen 49

De Meeûssquare en Montoyerstraat 51

Kaderstuk. Vandervelde: van aanklager tot kolonialist 53

De Warande 54

Het Jubelpark 62

Albert Thys 62

Het Kongomonument 67

De arcaden 69

Etterbeek 75

Tervuren 77

De Tervurenlaan 77

De wereldtentoonstelling 79

Het Kongolees dorp 81

Met de tram naar Kongo 82

Het museum 85

- Kaderstuk. Het museum gedekoloniseerd?* 87
- Kaderstuk. Een wandelend monument: de Kongolese olifant* 89
- Schaarbeek 99
- Het dorp dat rijk werd door Kongo 99
- De Kongolese Weermacht 104
- Vorst, Sint Gillis en Ukkel 109
- Kaderstuk. De erfenis van Tombeur* 110
- Laken 115
- Het Koninklijk Domein en de Koninklijke Serres 115
- Een vergeten hoekje: de koninklijke tuinen 120
- Elsene 123
- Nog eens Brussel-Stad 125
- Cinema Kongo 125
- De bananenwijk 125
- Oostende 129
- Langs de zeedijk 130
- Langs de Koninginnelaan 135
- Blankenberge 141
- Diksmuide 145
- Antwerpen 149
- Kongorijkdom in Antwerpen 149
- Kaderstuk. Het menu van de kolonisatie* 151
- De Kongozuil in het Stadspark 155
- Het Zuid 156
- Wilrijk 160
- Elders in Vlaanderen en Wallonië 163
- Halle 163
- Gent 164
- Mechelen 166
- Geraardsbergen 167
- Spa 169
- Aarlen 169
- Vielsalm 170

Bergen 170
Dalhem en Namen: twee onbekende musea 172
 Musée Communale Générale Thys in Dalhem 172
 Musée Africain in Namen 173
Arquennes 173

Deel 2. Beeldenstorm 175

Weg met de koloniale beelden, weg met Leopold II? 177

Het algoritme van de koloniale geschiedschrijving 183

 Stap één: het begin van de kolonisatie 183

 Stap twee: een eerste kritiek 185

 Stap drie: het algoritme veranderen: de
 beschavingsmythe ontkrachten 189

 Stap vier: het algoritme veranderen: dekoloniseer
 de geschiedenis 190

Een beschavingsoorlog? 197

 Vorstendommen in westelijk Kongo 197

 De Azande-sultanaten 200

 De koperrijken in het zuidoosten 201

Kaderstuk. De kopereters 203

 Mushaidi Ngelengwa alias Msiri, de man die van geen
 Belgen wou weten 204

Kaderstuk. Thinking Black 208

 Koppensneller Storms veroverd Marungu 210

Kaderstuk. Menselijke resten als trofee 213

 De kruistocht tegen de 'Arabieren' in Oost-Kongo 213

 De Swahili: van de kust tot in Oost-Kongo 214

Kaderstuk. Munten in Kilwa 215

 Het leven in Maniema 218

 Van Swahili tot 'Arabier' 221

 Oorlog! Een kruistocht of gewoon economische
 controle? 223

Bijlagen 231

Een koloniale prelude: de achttiende-eeuwse slavenhandel
in Brussel en Oostende 233

Kaderstuk. De familie Walckiers in Brussel 237

Chronologie van Kongo 239

Brusselse straatnamen die naar Kongo verwijzen 243

Bronnen 249